

Het allereerste boek van mezelf

een man met een aap.

het is vier uur.

de bijl van oom.

het schip is op zee.

jan en mie.

een geit in de tuin.

poes bijt de duif.

De zinnen stonden op grote borden met tekeningen erbij en ze hingen aan de muur toen we in september de klas inkwamen. Elke week pakte juffrouw Nelly zo'n bord van de muur en dan leerden we die zin lezen en schrijven.

Ik vroeg me af waar die man die aap vandaan had gehaald, waarom het vier uur was en wat oom zoal deed met zijn bijl. Ik droomde weg en verzeilde in een spannend verhaal.

'Zit je weer te slapen? Heb je weer te lang op café gezeten?'

Juf Nelly greep me bij mijn arm en sleurde me naar de nis achter het bord. Ze trok me naar beneden, maar mijn hoofd volgde te traag. Ik knalde tegen de krijtbak aan en gilde het uit.

'Je kunt niet verstoppen uit welk nest je komt. Jij met je platte "a"!'

De meisjes in mijn klas konden alleen mijn benen zien. De rest van mijn lichaam zat achter het bord en er werd gegniffeld om mijn grauwe knieën, afgezakte kousen en versleten schoenen.

Ik keek de a's uit de mond van juffrouw Nelly om te horen hoe het moest en begon een worstelpartij met mijn platte 'a'.

Ik was goed op weg om dat gevecht te winnen en mijn 'a' werd scherper.

Toen vonden mijn grootouders en ouders dat ik erg bekakt praatte.

'Marinaatje krijgt juffertjesmanieren.'

Ze hadden gelijk. Het was vreemd om mezelf te horen. De platte 'a' voor thuis en de scherpe 'a' in de klas besloot ik en zo zou iedereen tevreden zijn. Maar juffrouw Nelly was nooit tevreden, wat mij betrof.

Lezen ging vanzelf voor mij en het oplossen van sommen ook. Mijn schoonschrift daarentegen was een miezerige vod. Ik was een 'linksepoot', net als mijn grootmoeder, en de knoken van mijn pink wreven over de lussen, beentjes en golfjes van letters die ik pas had geschreven. Er zat ook nog eens een braam aan mijn pen. Soms bleef ze haperen, en gingen de twee helften van de punt uit elkaar en dan spatte er inkt uit.

Op elk blad van mijn schoonschrift zaten vegen, sporen van wanhopige vingers die de inktvlekken probeerden uit te wisselen en kleine en grote spatten met daarnaast driftige rode zinnen van juffrouw Nelly en dikke nullen.

Juffrouw Nelly zette me apart want: 'Niemand wil naast zo'n onverzorgd, groezelig kind zitten.'

Haar woorden sneden door me heen.

'Heb je in het kolenkot geslapen vannacht? Al van zeep gehoord? Kijk, Marina Vuilpot! Lach eens? Dan zien de kinderen wat er gebeurt als je te veel snoept en je tanden niet verzorgt.'

'Het zijn maar melktanden. Ze vallen toch uit,' troostte mijn grootmoeder.

Veronique met haar keurige kastanjebruine vlechten en witte kraagjes, de dochter van dokter Willems die in het schoolbestuur zat, was de grote lieveling van juffrouw Nelly. Ze haalde haar neus op als ik voorbijliep en wapperde zichzelf frisse lucht toe.

Veronique had altijd een schare meisjes om zich heen die met haar heulden en dat nog harder deden als juffrouw Nelly passeerde, want een vriendin van Veronique stond bij juffrouw Nelly in een goed blaadje. Er werd wat afgewapperd in de klas...

De wapperaars mochten op woensdagmiddag gaan zwemmen bij Veronique. De Willemsen hadden immers een zwembad in de tuin, met blauwe tegels en op de bodem, in mozaïek, een grijze dolfijn. Dat wist ik van horen zeggen want zelf werd ik natuurlijk nooit uitgenodigd. De meisjes likten er aan frisco's en aten éclairs en pannenkoeken.

Op één van die partijtjes maakte Veronique een lied:

*Kijk Marina Vuilpot.
Haar tanden zijn rot.
In haar kleren zit de mot.
Ze ruikt naar de wc-pot.
Haar opa zuipt en heet Juul.
Marina is een groot crapuul.*

Crapuul, dat woord leek wel mijn schaduw. Juffrouw Nelly liet Veronique en haar vriendinnen ongestraft zingen, maar duwde mij hardhandig achter het bord omdat ik op het schoolplein van blonde Veronique had gezongen. In de jukebox van Mona zat een plaatje van zwarte Lola die in een stripteasebar werkte en ik had de tekst wat aangepast. *Willen de heren zich amuseren dat staat ze altijd voor hen klaar, blonde Veronique uit de stripteasebar.* Uren moest ik turen naar de achterkant van het bord. Veronique en haar vriendinnetjes kregen die achterkant nooit te zien. Dorien wel. Zij vloog in de nis achter het bord omdat ze dom was. Juffrouw Nelly zuchtte en kermde achter Doriens schouder wanneer ze sommen probeerde op te lossen. Daarvan ging Dorien nog meer twijfelen en ze veranderde de cijfers dan maar op goed geluk. 'Dorien, wat zit er in je hoofd? Appelmoes?' Dorien Appelmoeskop en Marina Vuilpot, twee zwarte schapen die stinkende drollen lieten vallen in een kudde met wit-

te, wollige schaapjes waarvan de winden naar rozen roken en de drollen fijne chocolaatjes waren. We waren voorbestemd om vriendinnen te worden.

'Ik wil later bloemen verkopen,' zei Dorien toen ze weer eens de volle lading van juffrouw Nelly had gekregen omdat ze maar twee van de tien sommen juist had. 'Daar moet een mens toch geen rekenwonder voor zijn?'

Als klanten meer dan acht bloemen zouden bestellen, zou Dorien de tel kwijtraken. Ze zouden ook altijd te weinig of te veel betalen omdat Dorien niet kon rekenen, maar er waren kassa's die papiertjes met het juiste bedrag uitspuwden.

Ik zei dat ze een opperbeste verkoopster zou worden en dat ik elke feestdag bloemen bij haar zou kopen. Dorien stak twee vingers in de lucht en beet er zo hard in dat haar tanden er een uur later nog in stonden en zwoer dat ze aan Veronique alleen maar pisbloemen en distels zou verkopen, voor grof geld nog wel, en dat haar winkel voor juffrouw Nelly verboden terrein zou zijn.

Het schooljaar leek een gebrekkige slak, die tergend langzaam voorbijkroop. De slak zag hoe juffrouw Nelly de kolenkit in de kachelpot leeggoot en oppoekte tot die roodgloeiend was en met een paar witte schaapjes de kerstboom versierde; hoe ze een Driekoningentaart in puntjes sneed en Veronique en haar vriendinnen toevallig een stuk met boon kregen en Dorien en ik alleen maar deeg; hoe ze de lente in de klas haalde met wilgenkatjes uit Veroniques tuin en we mandjes knutselden van

lege kaasdoosjes waarin de paasklokken eitjes strooiden. De gebroken en gedeukte eieren in de mandjes van Dorien en mij. Ik, Marina Vuilpot, met mijn vieze kleren en mijn rotte melktanden, die op een gammele brommer naar school werd gebracht door mijn grootmoeder zonder tanden of mijn grootvader die naar bier rook en zo plat sprak dat de enorme beukenboom aan de schoolpoort net overeind bleef... Ik was juffrouw Nelly's grootste kopzorg.

Ik kon net iets beter rekenen dan haar lieverdje Veronique, dochter van dokter Willems waarvoor ze net geen knieval deed als hij in haar buurt kwam. Daar wist juffrouw Nelly een mouw aan te passen. Ze gaf me een punt minder voor een veeg op mijn rekenblad of een cijfer dat er wat slordig uitzag of voor de nesten in mijn haar.

Ik vluchtte in de letters. Letters die woorden vormden en samen zinnen werden om dan verhalen te worden...

Mijn ogen slingerden zich gulzig om Boon, het mannetje van ons leesboek dat een duim groot was en in een luciferdoosje paste, dat verdwaalde in een veldje klaver, in de klauwen van een poes terecht kwam en elke leesles voor zijn leven moest rennen. Boon stond aan mijn kant. Hij liet zich gemakkelijker door crapuul lezen en deed Veronique struikelen.

Ik las het etiket op de confituurpot, de reclameborden waar we met de brommer voorbijraasden en de titels van de liedjes in Mona's jukebox. Ik keek verlangend uit naar de Patskrant die elke dinsdag gratis bij de krant zat en spelde elke letter van Piet

Fluwijn, Bolleke en de lustige kapoentjes.

Nog twee uur en de grote vakantie zou beginnen. Mijn armen staken veel te ver uit mijn zomerjas van vorig jaar. Ik had het roze truitje van mijn moeder aan dat te warm gewassen was. De stof was gekrompen waardoor het truitje me paste. In mijn schoenen zat een scheur want ik had mijn enkel omgeslagen bij het hinkelen.

Juffrouw Nelly was ziek geweest en een vervanglerkracht had examens afgenomen en zij had geen punten afgetrokken voor vieze vingernagels of klitten in het haar of gewoon omdat ik een kind van een bij elkaar geraapt zootje was.

Juffrouw Nelly en de directrice stonden vooraan in de klas. Hun ogen brandden op mij en ze praatten in het Frans. Ik snapte er geen jota van en dat was ook de bedoeling. Maar ik wist wel waar ze tijdens de pauze over hadden gesproken...

Terwijl ze onder het afdak hadden staan fezelen, stond Dorien er tegen de muur te kaatsen. Ze was misschien wel dom, maar kaatsen kon ze, met vier ballen tegelijk, en ondertussen kon ze ook nog luistervinken.

'Marina Vuilpot is echt geen uithangbord voor de school en nu heeft dat scharminkel de beste punten van de klas. Er is ook nog orde en netheid en wellevendheid,' hamerde juffrouw Nelly bij de directrice. 'Attitude! Veronique heeft een paar puntjes minder, maar ze is een toonbeeld. Haar vader doet zoveel voor

de school. Marina is onverzorgd, haar wellevendheid is ver te zoeken en haar familie... Haar ouders...'

'Juffrouw Nelly keek alsof ze twintig pakken friet had gegeten en een kotszak nodig had,' vertelde Dorien.

'Het is onbetamelijk,' was juffrouw Nelly verdergegaan. 'Kinderen met een kind. Heb je die vader gezien? Die bakkebaarden? En dan die moeder met dat witgeverfde haar en die veel te korte rok. Een ordinair schepsel! Ze werkt in de vis. En dan die grootouders... Zulk volk aan de schoolpoort is geen reclame!'

Bepaalde woorden waren te moeilijk en kon Dorien zich niet meer herinneren, maar ordinair had ze wel onthouden. We wisten niet wat het betekende, maar het woord rook niet bepaald naar sering en meiklokjes.

Juffrouw Nelly sloofde zich uit voor lieverdje Veronique. En ze slaagde in haar missie, al was het maar half.

De directrice besliste dat er dan maar twee leerlingen de eerste van de klas moesten zijn en dat er dus twee prijsboeken zouden worden uitgedeeld.

Bij het overhandigen van de rapporten stak de directrice bij Veronique een lofzang af. De mond van juffrouw Nelly tuitte van trots en ze legde haar handen op elkaar en schudde ermee alsof ze een prachtige vlinder zou laten vliegen.

Veronique glunderde en wierp stiekem venijnige blikken.

Ik kreeg twee zuinige woorden: 'Goed gewerkt.' De vlinder van juffrouw Nelly was gaan vliegen en ze wrong met haar handen

alsof er een vieze dweil inzat. Haar mond was een zure pruim. Veronique kreeg een boek met eenlettergrepige woorden. Mijn prijsboek was eigenlijk voor oudere kinderen bedoeld en had de directrice wellicht lukraak van een stapel gegrist.

Ik kon de titel moeiteloos lezen: *Onder moeders vleugels*.

Ik verlangde zo om dat boek in mijn handen te hebben dat ik de directrice vergat te bedanken.

'En wat zeggen we dan?' snibde juf Nelly. 'Kijk, mevrouw de directrice, zo pover is het gesteld met de beleefdheid van Marina. Dat bedoel ik dus.'

Mijn wangen kleurden dieprood. 'Dank u, mevrouw de directrice,' stamelde ik. Het was echt niet mijn bedoeling om onbeleefd te zijn. Ik was gewoon in de ban van de vleugels van die moeder in dat boek en hoe het daaronder wel moest zijn.